

הייתה לי הזכות, יחד עם ד"ר מיה בייניש-וייסמן, להנחות את קלאודיה לדוקטורט. נפגשנו תכופות ונוצר בינינו קשר עמוק.

בדקתי ביומן. פגישת העבודה האחרונה שלנו הייתה ב-17 ביוני. כבר אז קלאודיה ספרה על טיפולים חדשניים. מצד אחד הייתה לה גישה מאד מציאותית לטיפולים האלה: לא בטוח שזה יעבוד, אמרה. מצד שני, הייתה מלאת תקווה. את המייל הלפני אחרון קבלתי ממנה ב-31 ביולי. היא כתבה:

אני עדיין לא הצלחתי להתגבר. יש לי כמה בעיות וביניהן הוציאו לי נוזלים לא מעטים מהגוף. שבוע הבא אנו מחכים לתרופה חדשה ומקווים שזה ישפר קצת את מצבי הבריאותי. לצערי הכתיבה לא מתקדמת כי אני פנויה לכך בזמן כאבים. חשבתי שאוכל להתגבר, אך מסתבר שכמו כולם כשמרגישים כאב העולם שלך מצטמצם למינימום ואינך מסוגל לראות החוצה. הגילוי הזה עבורי הוא קשה ומתסכל מאוד. מקווה שלא הכבדתי עליך, חיבוק, קלאודיה

המייל האחרון שקבלתי ממנה ב-25 באוגוסט היה קצר. היא כתבה שורה אחת:

רחל תודה. האמת ששום דבר לא השתנה לטובה לצערי. כשהיו לי יותר כוחות אעדכן אותך. קלאודיה.

כשלא ענתה יותר למייל ששלחתי לה מדי פעם, ידעתי שלא היו לה כוחות. וכשהטלפון מאורית הגיע בערב החג בשעה 2:00, היה לי ברור שאורית מודיעה לי שקלאודיה נפטרה. כוחות הנפש, רוח הלחימה, התקווה, המשפחה האוהבת, הרפואה המתקדמת, והסביבה התומכת לא היה בהם די כדי להגן על קלאודיה ולשמור אותה בחיים.

מי שמכיר את קלאודיה יודע שהגדרת הכוח וה"אין כוח" שלה הייתה שונה משל רובנו. בימים קשים כשאנשים אחרים במצבה היו מרימים ידיים, קלאודיה לא וויתרה. הפגישה הראשונה שלנו הייתה אחרי סדרת הטיפולים הראשונה שעברה, והפגישה השנייה הייתה אחרי שאהוד נהרג. אינני יודעת מה הרגישה. מה ששדרה לסביבתה היה שלכבוד זכרו ולמען המשפחה היא חייבת להמשיך, בכל, וגם בדוקטורט.

היה לה רעיון חדשני למחקר. היא אמרה: התהליכים שאתם בודקים בקרב מתבגרים, קורים גם לילדים בגיל הגן. כמובן באופן שמתאים לילדים בגיל הגן. עניין את קלאודיה המעבר מגן חובה לבית הספר, ובעיקר איך "התמונה" שילדים יוצרים לעצמם על בית הספר משפיעה על ההסתגלות שלהם. הרעיון הזה מעוגן אצלה בתפיסה יותר רחבה שאומרת שכדי להבין ילדים צריך לשמוע את קולם. מתוך כבוד לילד, וגם משום שכמו שמבוגרים יודעים על עצמם דברים שאחרים לא יודעים עליהם, כך גם ילדים בגיל הגן. רעיונות חדשניים לא מתקבלים בקלות. גם באוניברסיטה. אבל קלאודיה לא וויתרה. היא קראה, היא למדה, היא גייסה את אחיותיה שישלחו לה ספרים מארצות הברית. מה שנראה לה קשה לקרוא באנגלית, השיגה בספרדית. והתקדמה בקצב ובהיקף שמעטים מתקדמים. פעם אמרתי לה: אם את הצלחת ללמוד בזמן כל כך קצר מה שאת יודעת עכשיו, לא תהיה לך בעיה לאסוף נתונים ממספר גדול של ילדים. שום דבר לא עכב אותה, חוץ מהמחלה.

ביאליק כתב "היה איש וראו איננו עוד. קודם זמנו מת האיש הזה, ושירת חייו באמצע נפסקה". אי אפשר בשום פנים לומר שקלאודיה איננה עוד, היא איתנו. כן, "קודם זמנה"; כן, "שירת חייה באמצע נפסקה". אבל הדמות שלה, החיוניות, החשיבה המקורית והחריפה, הכוח שלה, החום האנושי, הטמפרמנט, האופטימיות והעקשנות, כל אלה נשארים. עם כל הכאב, כשאני חושבת עליה הדמעות מהולות בחיור. ביאליק כתב "עוד שיר מזמור אחד היה לו והנה אבד המזמור לעד". המזמור של קלאודיה לא אבד. אנחנו נעשה כל מאמץ לשמר אותו. ללואיס, לילדים גילי ואסף, למשפחה, לחברים, אנחנו איתכם בכאב, באהבה, בזכרונות, ובעשייה לזכרה. קלאודיה, אנחנו לא נפרדים. את נשארת איתנו.